

2016–2027

Kommuneplan samfunnsdel

Vedtatt i kommunestyret 3. september 2016

LOPPA KOMMUNE

KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL 2016–2027

1. INNHOLD	3
2. FORORD	4
3. NÅSITUASJONEN	5
3.1. Hva kjennetegner Loppa kommune?	5
3.2. Utviklingen av folketallet	6
3.3. Kommunens indre liv	6
3.4. Arbeidsliv	8
3.5. Samferdsel	8
4. FRAMTIDA	10
4.1. Hovedmål.....	10
4.2. Endrende rammebetingelser	11
• Kommunesamarbeid eller kommunesammenslåing	
• Økonomi	
• Nasjonal marin verneplan	
• Miljø og klima	
• Privat service	
4.3. Medvirkning i planarbeidet	13
5. GLAD I LOPPA	15
• Identitet.....	15
• Bolyst.....	15
• Folkehelse	16
• Stedsutvikling	17
6. DRIFTIG I LOPPA	18
• Næringsliv og næringsutvikling	18
• Kompetanse	20
• Samfunnssikkerhet	20
7. LOPPA PÅ VERDENSKARTET	23
• Omdømme	
• For den ekstreme	
• Trygghet for barn	
8. FØRINGER FOR AREALDELEN	25
8.1. Sjø- og kystsonen	25
8.2. Landarealene.....	26

Generalplan 1976

Siste samfunnsplan i Loppa kommune var Generalplan 1976 – 1985. Denne planen omfattet både samfunnsdelen og arealdelen. Planen ble utarbeidet over 2 år og Finnmark fylkes utbyggingsavdeling bidro til arbeidet med en samfunnsplanlegger og en arealplanlegger. Generalplanutvalget ble ledet av ordfører Konrad J. Knutsen og det ble nedsatt en rekke lokale utvalg som skulle bidra i arbeidet med planen. Generalplanutvalget reiste rundt i kommunen og det ble avholdt mange folkemøter.

I 1976 var det 2203 personer i Loppa. Dette var en reduksjon på 448 personer siden 1960. For generalplanperioden ble det planlagt en vekst på 0,4 % pr. år. Ut fra dette skulle det være 2300 personer i Loppa i 1985 – resultatet ble 1944 personer.

Sitat fra generalplanen: «I Loppa kommune er fisket den viktigste næringsvei. Denne næringen er Alfa og Omega for kommunens være eller ikke være. Fiskemottak er det på hele 7 steder.»

Selv om antallet fiskere hadde blitt jevnlig redusert ble det laget ambisiøse planer på utviklinga innenfor fiskeflåten og fiskeindustrien. Resultatet ble at fiskeflåten klarte seg bra mens satsingen på fiskeindustri mislyktes med konkurs på hjørnesteinsbedriften Njord i Øksfjord i 1980 og store problemer ved alle fiskemottakene.

Også i 1976 var det vanskelig å se inn i framtida.

FORORD

Arbeidet med kommuneplanen har vært et viktig arbeid i inneværende kommunestyreperiode. Etter at folketallet så ut til å stabilisere seg på litt under 1100 innbyggere startet en ny nedgangsbølge i 2014. Dette bekymrer både politisk og administrativ ledelse.

Kommuneplanens samfunnsdel uttrykker forventninger om å stabilisere folketallet i kommunen på over 1000 innbyggere. Dette er avgjørende for å sikre at ikke infrastrukturen og tjenestetilbudet i kommunen svekkes ytterligere.

Det har vært gjennomført en omfattende prosess for å få så mange som mulig til å ta del i dette planarbeidet. Ca. 25 % av befolkningen har vært direkte involvert og fått muligheten til påvirke samfunnsplanen. Dette gjør at planen gjenspeiler befolkninga sine tanker og håp om framtida til Loppa kommune.

Kommunen er pålagt å gjennomføre samtaler med nabokommunene om kommunesammenslåing som ledd i arbeidet med «Kommunereformen». Uansett utfall av disse samtalene skal framtidige alternativ konsekvensutredes og endelig avgjørelse fattes i kommunestyret innen 30. juni 2016.

Kommuneplanens samfunnsdel skal følges opp med kommuneplanens arealdel. Begge disse planene vil være nødvendige og gode grunnlag for framtida til loppasamfunnet uansett utfall av kommunereformen.

Hele kystlinja og fjordene (unntatt Frakfjorden) er foreslått vernet i «Nasjonal marin verneplan». Både samfunnsplanen og arealplanen vil være viktige premissgivere når framtidige behov skal påpekes og konsekvensutredes. Dette skal gjennomføres før det skal settes endelige grenser for verneområdet.

Vi vil rette en spesiell takk til alle som har deltatt i dette planarbeidet og ønsker loppasamfunnet «Lykke til med framtida».

Steinar Halvorsen
Ordfører

Marion Høgmo
Rådmann

3.1. Hva kjennetegner Loppa kommune?

Loppa kommune ligger lengst vest i Finnmark og grenser til Troms mot Kvæningen kommune. På landssiden grenser kommunen mot Alta kommune i nord og øst, og Kvæningen kommune i sør og vest. På sjøsiden grenser kommunen mot Hasvik kommune.

Loppa øy har en rik historie og har hatt bosetning siden vikingetiden. Øya er en naturperle med få fastboende som ligger værhardt til ut i havet og er en av mange små bygder i Vestre-Loppa.

Havet har gjennom århundrer gitt levebrød til befolkningen. Fiske og fiskeforedling skapte tidligere de fleste arbeidsplassene. Fisket er fortsatt viktig, men i dag skaper voksende næringer som oppdrett, leverandørindustri til oppdrett, rederidrift og fisketurisme, nye sjørettede arbeidsplasser. Selv om næringene har endret seg er det havet og naturen som er grunnlaget for arbeidsplassene i Loppa og

det er ingen indikasjoner på at dette vil endre seg.

Kommunen er fjellkommunen i Finnmark med Finnmarks høyeste fjell, Loppatinden, på 1175 meter og flere andre topper på over 1100 meter. I de samme fjellområdene ligger isbreen Øksfjordjøkelen, som er største isbreen i fylket. Fjellene og fjordene gir store naturopplevelser, men skaper også store kommunikasjonsmessige utfordringer.

Størstedelen av kommunen er veiløs og all kommunikasjon til og fra Vestre-Loppa går på sjøen. Kommunesentret Øksfjord har 4 mil vei til E6 der 2,5 mil av veien er i Loppa kommune. Her bor ca. 70 % av befolkningen i kommunen. Den øvrige del av befolkningen bor spredt på 9 steder. Fra Øksfjord går det ferger og hurtigbåt til Vestre-Loppa og til Hasvik kommune. All biltrafikk til og fra Hasvik kommune går over Øksfjord.

Dra på Loppahavet – et hav av muligheter

• «Dra på Loppahavet» stammer fra Stompa-serien som gikk som hørespill i Lørdagsbarnetimen på 1950 og -60 tallet. Siden har Loppa kommune brukt dette som slagord og senere utviklet det til denne overskriften.

• I 2007 ble det oppdaget en ny fjelltopp som kom til syne da noe av isen smeltet på Øksfjordjøkelen. Fjelltoppen er den høyeste i Finnmark på 1179 meter og 4 meter høyere enn Loppatinden. Det er fortsatt muligheter til finne enda høyere fjelltopper under breisen.

• På Andsnes, Skavnaick og Loppa øy bor det færre enn 4 fastboende.

• På få år har fisketurismen i kommunen vokst og antallet overnattinger har økt fra 3 500 til 16 000.

• Med rutebåt kan du oppleve den flotte naturen i Loppa. Du kan besøke de fleste stedene i kommunen og nyte synet av fjordene, øyene, Øksfjordjøkelen og de høyeste fjellene i Finnmark.

• Det er ikke bare trekkfuglene som kommer tilbake til kommunen fra i slutten av mars. Mange utflyttede loppaværingar har beholdt husene sine og når lyset og midnattssola er tilbake, er de også på plass.

3.2 Utviklingen av folketallet

Folketallet i kommunen var på sitt høyeste i 1960 med 2706 innbyggere. Siden den gang har folketallet årlig blitt redusert med opp til 5 % hvert år og det har kun vært en mindre tilvekst i 3 av de siste 50 årene. Dette er en utvikling som kjennetegner mange distriktskommuner og de fleste små kystkommuner i Finnmark. Prognosene til SSB pr. 15.02.2015 for befolkningsutviklingen i Loppa er fortsatt negative. Høy og lav prognose for 2030 varierer mellom 868 og 753 innbyggere.

En så kraftig nedgang i befolkningen over så mange år gjør noe med de som blir igjen og deres syn på nåtida og framtida. Det å være vitne til at 2 generasjoner med ungdommer har flyttet ut fra kommunen gjør noe med foreldregenerasjonene. Samtidig som folketallet har blitt redusert har gjennomsnittsalderen øket og det dør 2–5 ganger så mange personer som det fødes. Det positive er at innvandring demper befolkningsnedgangen og det er over 20 nasjonaliteter i kommunen. Mange loppaværingene velger også å bo i kommunen å arbeide andre steder.

Konsekvensene blir et sterkt press på reduksjon av infrastrukturen når antallet brukere reduseres. Antallet grunnskoler er redusert til 3 skoler og elevtallet faller kraftig de nærmeste år. Befolkningen i store deler av kommunen er helt avhengige av sjøveis transport. Med færre brukere øker presset på rutetilbudet og gjør det enda vanskeligere å ta hele kommunen i bruk.

De private servicetilbudene som butikk og salg av drivstoff er under press. Fallende disse

tilbudene bort vil det bety «kroken på døra» for småstedene.

3.3 Kommunens indre liv

Kommunebarometeret har rangert Loppa kommune som beste kommune i Finnmark på tjenesteproduksjon de siste fem år. Kommunen er på topp når det gjelder barnehage, grunnskole, pleie og omsorg, helse og økonomi. Dette burde være gode argumenter for å få folk til å arbeide i Loppa, men kommunen har ikke vært flink nok til å markedsføre dette.

Det som burde ha vært en gladhistorie har imidlertid skyggesider. Nedgangen i befolkningen generelt og i antall barnefamilier spesielt, har ført til at antallet elever på de 3 grunnskolene i kommunen reduseres langt raskere enn reduksjonen i den øvrige delen av befolkningen. Enhetskostnadene pr. elev, som allerede er blant de høyeste i landet, vil stige ytterligere og det er ikke enkelt å påpeke tiltak som gir store kostnadsutt.

Helse-, pleie- og omsorgssektoren har hatt høy kvalitet over tid og befolkningen er meget tilfreds med dagens tilbud. Desentraliserte tilbud gir god dekning over hele kommunen og befolkningen kan motta mange tjenester nært hjemstedet. Også her er enhetskostnadene høye og spesielt de eldre frykter reduksjon i kvaliteten på disse tjenestene.

Selv med gode tjenestetilbud har økonomien i kommunen vært under god kontroll over mange år. Kommunen har konsentrert seg om å bli god på gjennomføringa av lovpålagte tjenester og dette har kommet størstedelen av befolkninga i til nytte.

Folketall

Folketallsutvikling og demografi 2002-2015 (SSB)

	2005	2009	2012	2014	2015	2016
0 år	12	5	7	9	5	8
1–5 år	62	50	31	24	30	32
6–12 år	116	85	83	54	49	39
13–15 år	45	52	45	33	31	28
16–19 år	58	54	61	69	64	55
20–44 år	361	271	269	266	254	237
45–66 år	382	355	353	333	313	302
67–79 år	165	149	163	173	167	178
80–89 år	59	61	64	55	61	56
90 år +	6	5	11	11	15	16
Totalt	1266	1106	1078	1070	989	951

Befolkningsprognoser fram mot 2040

Middels nasjonal vekst - SSB

	2016	2020	2025	2030	2035	2040
0 år	8	6	4	4	4	4
1–5 år	32	31	28	20	20	20
20	39	32	39	36	28	28
13–15 år	28	20	16	17	14	12
16–19 år	55	38	16	24	24	17
20–44 år	237	202	174	148	133	125
45–66 år	302	299	264	202	174	144
67–79 år	178	183	168	160	148	134
80–89 år	56	55	75	84	81	81
90 år +	16	13	12	13	19	23
Totalt	951	879	796	708	645	588

Trenden med et synkende folketall startet i 1965 og har fortsatt helt fram til nå. Parallelt med at folketallet synker blir befolkningen i Loppa stadig eldre. Ser vi på personer over 67 år utgjorde de 14,3 % av befolkninga i 2005, 26,1 % av befolkningen i 2016 og prognosen viser at de vil utgjøre 48,4 % i 2040. Antallet yrkesaktive på 20 – 66 år vil halveres fra 539 personer i 2016 til 269 personer i 2040.

©Annell Vestre

Det er etablert 3 utviklingslag i kommunen (Nuvsvåg Utviklingslag, Bergsfjord Utviklingslag og Vestre-Loppa Utviklingslag). Lagene er gode talerør for befolkningen og tar opp utfordringer for både folk og næringsliv i sine områder. Næringslivet i kommunen har Loppa Næringsforening som talerør og er som utviklingslagene en viktig samarbeidspart for Loppa kommune.

Barn og ungdom har tilbud gjennom kulturskolen og Ungdommens kulturmonstring. Med sin desentraliserte organisering når biblioteket ut til de fleste innbyggerne i kommunen. Det er festivaler i Øksfjord og Bergsfjord hver som-

mer og en aktiv revygruppe i Øksfjord. Øksfjord Idrettslag organiserer idretten med hovedsatsing på barneidrett og fotball. Øksfjord Atletklubb har drevet godt over mange år og har fått fram flere norgesmestere i styrkeløft.

Sanitetsforeninga i Øksfjord er svært aktiv har arrangement og aktiviteter for hele familien. De forsøker å inkludere tilflyttere i sine aktiviteter. Det er 3 svømmehaller med vann i kommunen. Dette bidrar til at de unge lærer å svømme og til å aktivisere lokalbefolkningen vinterhalvåret.

Loppa kommune er godt kjent blant folk som oppsøker den ekstreme delen av naturen. Fjellene er godt egnet til topturer både sommer og vinter og benyttes av både lokalbefolkningen og tilreisende. Øksfjordjøkelen er Finnmarks mest besøkte isbre og benyttes til både brevandring, klatring og skigåing.

Med sin kultur og spesielle natur er Loppa øy et viktig mål for fotografering og turgåing. Det er merkede turstier flere steder i kommunen. Med sin værharde og fiskerike kyststrekning er det store muligheter for havfiske, vrakdykking, fuglekikking mm.

Når sommeren kommer øker befolkningstallet og det blir folk i fraflyttede hus og fritidsboliger. De mange fisketuristene fra hele Europa preger også aktiviteten, både på sjø og land.

3.4 Arbeidsliv

I Loppa arbeider ca 75 % av kvinnene i det offentlige mens ca 75 % av mennene arbeider i det private næringsliv.

Sysselsatte som arbeider i kommunen

Sysselsatte personer etter arbeidssted	2009	2011	2012	2013	2014	2015
Jordbruk, skogbruk og fiske	68	61	79	75	55	65
Sekundærnærings	41	46	73	42	35	33
Varehandel, hotell og restaurant, samferdsel, finanstjen., forretningsmessig tjen., eiendom	96	109	94	95	95	90
Off.adm., forsvar, sosialforsikring	32	39	43	42	47	37
Undervisning	42	39	33	31	32	29
Helse og sosial	110	109	113	104	105	105
Personlig tjenesteyting	8	8	7	10	9	9
Uoppgitt	8	9	5	2	2	4
Totalt	405	420	447	401	380	372

Kommunens vurdering av arbeidsmarked og lokale arbeidsplasser (kilde: SSB)

Fra 2009 til 2015 var det en reduksjon på 13 arbeidsplasser i det offentlige og 20 arbeidsplasser i privat næringsliv. Mens antallet arbeidsplasser ble redusert med 33 (8,1 %) ble befolkningstallet redusert med 98 personer (9,0 %).

Antallet arbeidsplasser innenfor fiske har blitt jevnt redusert mens antallet arbeidsplasser innenfor oppdrett har vært svakt økende.

Bedriftene som er i vekst etterspør fagutdannet arbeidskraft som det er lite av i kommunen. Bedriftene må derfor dekke sitt behov gjennom rekruttering av personer utenfra. Resultatet blir innpendling eller flytting til Loppa. Prognosene framover går ut på en fortsatt reduksjon i offentlige arbeidsplasser og en stabilisering av private arbeidsplasser.

Det har blitt flere nye arbeidsplasser i kommunen og dette har ført til behov for mer variert kompetanse enn tidligere. Bedriftene løser en stadig større del av dette behovet ved innpendling av arbeidskraft. Dette kan være en grei løsning for bedriftene men er en dårlig løsning for lokalsamfunnet. Loppa trenger unge og engasjerte mennesker for å drifte kultur og fritid, og flere unger for å forme framtida til Loppa kommune. Løsningen med pendlere har spredd seg til flere næringer og dette gjør at utfordringen blir enda større.

Det må vurderes som positivt at de største familie-eide bedriftene har gjennomført generasjonsskifter og fått unge mennesker med nye ideer inn i ledelsen.

Mangelen på boliger og spesielt boliger av nyere dato, gjør det for lite attraktivt for folk å flytte til kommunen. Kommunen er en stor boligaktør men har ikke prioritert bygging av nye boliger. Det er kun bygd et par boliger i kommunen etter århundreskiftet. Et par bedrifter har kjøpt boliger og pusset dem opp for utleie til egne ansatte. Dette er positivt, men er ikke tilstrekkelig for å stoppe pendlingen og opprettholde folketallet.

3.5 Samferdsel

Med størstedelen av kommunen uten vei er Loppa svært avhengig av gode sjøveis kommunikasjonstilbud. Kommunesentret Øksfjord har 4 mil med vei til E6 og resterende del av kommunen er avhengig av hurtigbåt eller ferge for å komme til Øksfjord. Flere av småstedene har noen få fastboende og dette gjør det ekstra vanskelig når kommunen skal argumentere for at rutetilbudene må opprettholdes. Det er derfor en stor utfordring å ta hele kommunen i bruk.

Fra 2016 ble ferger med dårlig kapasitet og stadig kanselleringer erstattes med nye, større og moderne ferger. Det er store forventninger til det nye rute-

tilbudet. Med nedgang i befolkningen har veksten i fisketurismen og mange besøkende bidratt positivt til at passasjergrunnlaget i sommerhalvåret opprettholdes.

Øksfjordtunnelen har vært et gjennomgående problem for trafikken fra Loppa og Hasvik kommune til E6. Selv med en større utbedring er forholdene i tunnelen med en kjørebane langt fra tilfredsstillende. Spesielt vogntogene har store utfordringer og lav takhøyde har ført til mange skader på bilene. Bakken i Øksfjordbotn er også en flaskehals på glatte vinterveier. For kystkommunene Loppa og Hasvik er den dårlige veiforbindelsen til E6 med på å gjøre kommunene til en enda større utkant.

4.1 Hovedmål

Folketallet i kommunen skal stabiliseres på over 1000 innbyggere.

Alle de øvrige deler av samfunnsplanen og øvrige delplaner må forholde seg til hovedmålet. Det betyr at planens 3 deler: «Glad i Loppa», «Driftig i Loppa» og «Loppa på verdenskartet» ikke har egne delmål men må forholde seg til hovedmålet.

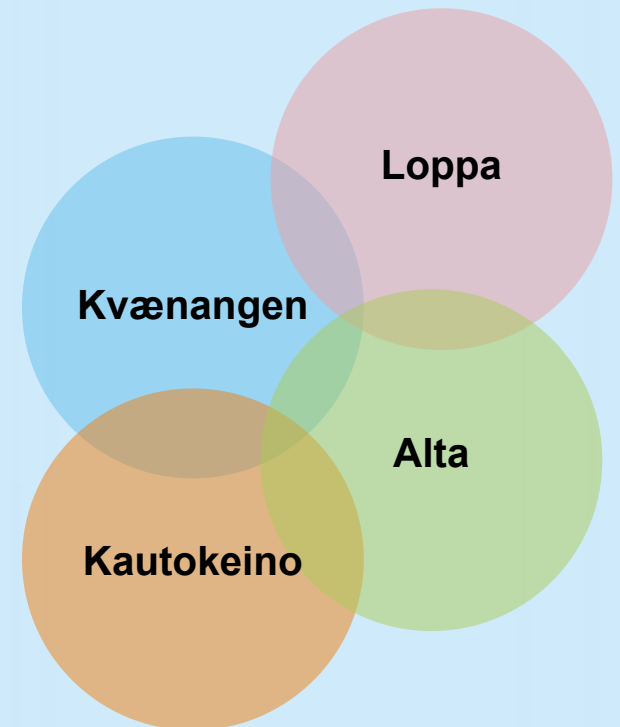
Alle må ta inn over seg at Loppa kommune har landets dyreste tjenesteproduksjonen på grunn av krevende topografi og spredt bosetting. Dette gjør kommunen spesielt sårbar dersom folketallet reduseres ytterligere med reduserte overføringer fra staten som konsekvens.

Vi kan nå målet men det avhenger av at alle loppaværingene trekker i samme retning og aldri glemmer hovedmålet.

Kommunereformen

Målet med reformen er større og mer robuste kommuner. Loppa kommune er i dialog med nabokommunene om sammenslåing. Det arbeides med å få oversikt over konsekvensene dersom en velger å være en selvstendig kommune som i dag eller å slå seg sammen med andre kommuner. Konsekvensanalysene vil danne grunnlaget for behandlingen av denne saken i kommunestyret.

Kommunestyret stemte 02.06.16 mot kommunesammenslåing, men prosessen går videre med regjeringa som pådriver.

4.2 Endrede rammebetingelser

KOMMUNESAMARBEID ELLER KOMMUNESAMMENSLÅING

Som de fleste andre kommuner i Norge diskuterer Loppa kommune sin framtid. Alternativene er å slå seg sammen med nabokommunen(e) eller fortsette som egen kommune i et styrt samarbeid med andre kommuner.

Loppa kommune har i dag et omfattende samarbeid med nabokommunene. Dette gjelder leder- og nærings samarbeid gjennom Vest-Finnmark Regionråd. Kommunen samarbeider også med andre når det gjelder revisjon, etterutdanning for lærere, annen etterutdanning for kommunalt ansatte, barnevern, andre helseområder, akutt forurensing, landbruk og skogbruk, drift av havna m.m.

Kommunen har derfor lang erfaring med å løse deler av sine oppgaver sammen med andre kommuner og denne erfaringen kan komme godt med når kommunesammenslåing eller kommunesamarbeid skal vurderes. Det er utgitt en veileder der det er satt opp klare frister for gjennomføring av vedtak for kommuner som ønsker å slå seg sammen. Det er også en økonomisk «gulrot» på minimum 20 mill. og andre økonomiske virkemidler som stimulerer til sammenslåing av kommuner. I Finnmark har ingen kommuner vedtatt å slå seg sammen i første runde. Loppa kommune har vært i samtaler med andre kommuner uten at det er inngått bindende avtaler.

For kommuner som ikke slår seg sammen vil det bli pålagt et interkommunalt samarbeid mellom kommunene.

ØKONOMI

Den økonomiske handlefriheten i kommunen er helt avhengig av statlige overføringer. Fram til i dag har nedgangen i overføringene kun sammenheng med nedgangen i befolkningstallene. Det har vært og det vil fortsatt bli en krevende jobb å ta ned budsjettene dersom nedgangen i befolkningen fortsetter. Dette innebærer at tjenestetilbudet må effektiviseres eller reduseres.

Dersom det blir mindre differensiering av enhetstilskuddene mellom små og store kommuner vil den økonomiske utfordringen for Loppa kommune bli enda større.

NASJONAL MARIN VERNEPLAN

I oppstartsmeldingen for verneplanen beskrives status på områdene innenfor verneplanen som berøres av vern. For Loppa kommune berører verneplanen hele kommunen unntatt Frakfjorden. Verneplanen omfatter kulturminner og geologiske, fysiske og biologiske forhold. For Loppa kommune vil planen berøre infrastruktur, fiske, oppdrett, skipstrafikk, farleder og reiseliv.

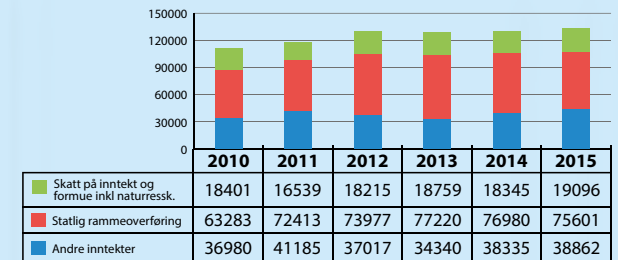
Det skal gjennomføres et konsekvensutredningsprogram før planen settes ut i livet og det er svært viktig at Loppa kommune kan få større handlefrihet over sjø- og kystsonen enn det legges opp til i verneplanen.

Det legges til grunn at drift og vedlikehold av eksisterende bygninger, anlegg og innretninger kan gjennomføres. Fiske med teine, ruse, garn og line er tillatt.

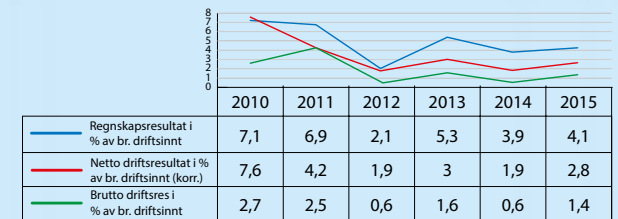
Nye tekniske inngrep (bygninger, anlegg, installasjoner og utfylling), mudring og deponering av masse, utslipp av kjølevann, utslipp av ballastvann, utnyttelse av mineralske

Økonomi

Samlede inntekter (1000 kr) – Loppa

Regnskapsresultat – Loppa

Selv om befolkningstallet er redusert har skatteinngangen stabilisert seg på noe over 18 mill. Andre inntekter varierer noe men er ofte knyttet til avgrensede oppgaver. De statlige rammeoverføringene har i denne perioden utgjort mellom 52 – 60 % av kommunen sitt budsjett og vært avgjørende for regnskapsresultatet til kommunen. I perioden 2008 – 2014 har kommunen hatt overskudd alle år unntatt i 2009. Siden rammeoverføringene er knyttet til innbyggertallet betyr et synkende innbyggertall lavere overføringer. Dette betyr reduksjon i tjenestetilbudet, effektivisering eller økt egenbetaling.

ressurser og akvakultur ikke er tillatt. Det er avgjørende at viktige behov for kommunen blir konsekvensutredet og tatt hensyn til før planen trer i kraft.

MILJØ OG KLIMA

For en kommune som har levd av sjørettet næringsvirksomhet skal arven videreføres ved å ta vare på miljøet og arbeide for ei bærekraftig utvikling. Siden havet er så viktig for Loppa er det viktig at også bruken av havet kan endre seg uten at det går ut over miljøet. Internasjonale forpliktelser, plan- og bygningsloven og andre nasjonale lover pålegger kommunen et stort ansvar overfor miljøet. Kommunen skal fortsatt ha livskraftige fjorder og ta vare på Øksfjordjøkelen og de alpine områdene. Det er viktig for miljøet at det bor folk i hele kommunen for å ivareta kulturlandskapet og utnytte de lokale ressursene på en bærekraftig måte. Kommunen skal også være et godt vertskap for over 10000 rein på sommerbeite i kommunen.

Havnivået stiger, men det har vært usikkerhet knyttet til effekten av dette siden landjorda også stiger i våre områder. Det er nå utarbeidet prognoser på framtidig havnivåstigning. For Loppa kommune må det forventes en økning i stormflo på 8 – 30 cm i 2050 og 40 – 95 cm i 2100. Det blir viktig å ta hensyn til havnivåstigninga i kommunal planlegging.

Med mer nedbør vil det bli flere jordskred, snøskred og stengte veier. Det er gjennomført et skredkartleggingsprosjekt som omfatter alle bebygde områder i Loppa kommune. Rapporten fra prosjektet ligger til grunn for skredkonklusjonene. Øksfjord er utsatt for både snøskred og jordskred. Det allerede gjennomført flere sikringstiltak i de skre-

dutsatte områdene. Skredvurderingene og sikringstiltakene omfatter ikke veier og ubeboede områder.

Øksfjord har hatt store utfordringer knyttet til kvikkleire og dette har påvirket både byggeprosjekt og veiutbygginger. Det ble derfor gjennomført prosjekt for å kartlegge kvikkleire og hvilke konsekvenser dette får for Loppa kommune.

Det er sammenhengende kvikkleire i ytre del av molohavna mens det er ingen indikasjon på sammenhengende kvikkleire i indre del. Poretrykket på massene i indre del av havna vil uansett være høye på grunn av den høye fjellsiden bak denne delen av havna. Øst for idrettsplassen i Vassdalen er det farlig kvikkleire. Det anbefales at dette området ikke røres da det kan oppstå kollaps. Urørt er området stabilt. Ellers er det kvikkleire/ustabil leire i ytre del av sjøområdene knyttet til Vassdalen.

PRIVAT SERVICE

Utenom Øksfjord er det nærbutikker i Nuvsvåg, Bergsfjord og Sør-Tverrfjord. Nedgangen i befolkningen og reduksjon i fisket har redusert lønnsomheten for butikkene. Alle distriktsbutikkene er med i Merkurprogrammet og Loppa kommune har i tillegg støttet distriktsbutikkene i en periode. Dagligvarebutikkene er avgjørende for bosettingen og møtestedet i bygdene. Alle har et tilrettelagt kaféområde der folk kan kjøpe seg en matbit og slå av en prat. For bedriftene som driver med slipp, fisketurisme eller fiske er det avgjørende å ha tilgang på mat og drivstoff i nærområdet.

Kommunalt utviklingsarbeid

Det er viktig for Loppa kommune at de ansatte kan være med på å utvikle kommunale tjenester og løse andre utfordringer som kommunen står overfor. Kommunen ønsker å prosjektorganisere utviklingsarbeidet og delfinansiere dette regionalt eller nasjonalt. Dette krever vilje til å tilpasse kommunen sine prosjekter til eksternt finansierbare løsninger.

For å nå opp i konkurranser med andre kommuner må flere avdelinger høyne sin kompetanse på prosjektarbeid. Dette gjelder både prosjektbeskrivelse, finansiering og gjennomføring av utviklingsprosjekter.

Når staten eller fylkeskommunen skal gjennomføre forbedringer eller endringer i kommunene, velger de ofte å opprette større prosjekter over avgrensede perioder.

Det er derfor avgjørende at kommuneledelsen og ansatte motiveres til å drive utviklingsarbeidet på denne måten. Det både skaper entusiasme og øker kompetansen internt dersom en lykkes med slike prosjekter.

Siden Loppa kommune er en liten og oversiktlig kommune, vil kommunen ha spesielle fortrinn i tverrfaglige prosjekter som kan effektivisere og høyne kvaliteten på tjenesteproduksjonen.

4.3 Medvirkning i planarbeidet

Det har vært lagt opp til en åpen og inkluderende prosess for at så mange som mulig kan få komme med synspunkter på innholdet i kommuneplanen. Det startet med involvering av Nuvsvåg Utviklingslag, Bergsfjord Utviklingslag, Vestre-Loppa Utviklingslag, Loppa Næringsforening og et folkemøte i Bergsfjord og et i Øksfjord.

Det var 110 personer tilstede på de 2 folkemøtene og utfordringene ble godt belyst. I Bergsfjord var de opptatt av å få ny drift på fiskebruket og framtidige samferdselsløsninger (veiutløsning mot E-6, ny ferge og ønske om å opprettholde rutetilbudene). I Øksfjord var truslene kommunesammenslåing og nedgang i folketallet. Det kom inn mange konstruktive forslag på framtidige løsninger.

Bygdelag og hytteforeninger ble tatt med i arbeidet ved at det ble sendt ut et forslag til diskusjon der vi ba om innspill på en rekke utfordringer. Vi fikk svært gode tilbakemeldinger fra Nuvsvåg Utviklingslag, Bergsfjord Utviklingslag, Sør-Tverrfjord bygdelag, Sandland bygdelag og Øksfjordbotn hytteforening. De var opptatt av å få lokalsamfunnene til å fungere og innspillene gikk på: Havner, småbåthavn, bevare skolen, andre kommunale tjenester, nærbutikken, fritidsboliger, fiskehjeller, bruk av sjøarealene, næringsareal, privat/offentlig brøyting, gravplasser, kulturminner og fritidstilbud. Det har også vært kontakt med flere av «lagene» i ettertid.

Alle elevene på ungdomstrinnet i grunnskolen deltok på møter ved skolen i Bergsfjord og Høgtun skole i Øksfjord. Elevene var opptatt

av utfordringer og forbedringer av skolesituasjonen og fritidstilbudene. Elevene i Bergsfjord var i tillegg bekymret for nedlegginga av fiskebruket og de ringvirkninger dette kunne få.

Det ble holdt møte med eldrerådet. De var svært tilfredse med helsetilbudet i kommunen. De ønsket større aktivitet og flere møteplasser for å unngå isolasjon og inaktivitet. Fraflytting fra kommunen ble vurdert som største trussel.

Det ble gjennomført et historisk møte med reindriften der 4 av 5 reinbeitedistrikt stilte opp. En rekke praktiske utfordringer ble diskutert. Distriktene fryktet økt hyttebygging som de mente var «inngrep av verste sort» for dem. I perioden mai – september bør kommunen ikke gi tillatelser som forstyrrer reinen unødvendig (helikopterlandinger, annet). Det er viktig for reindriften at kommunikasjonstilbudet til Vestre-Loppa ikke svekkes.

Det ble opprettet to arbeidsgrupper for sjø- og kystsonen der de viktigste brukergruppene var representert. Sjø- og kystsonen står for den største verdiskapningen i kommunen og forvaltningen av disse områdene vil ha stor betydning for framtida. Gruppene sin største bekymring er at nesten hele kommunen berøres av forslaget til «Nasjonal marin verneplan». Det er viktig at Loppa kommune dokumenterer sine behov så det både kan være grunnlag for arbeidet med kommuneplanens arealdel og for diskusjonene som vil komme ved gjennomføringa av «Nasjonal marin verneplan».

Det har i tillegg vært gjennomført separate møter med 9 bedrifter fra Loppa. De har ulike utfordringer, men manglende skjerming

Medvirkning – noen innspill

Bergsfjord skole

- Det er trygt og fint å vokse opp i Bergsfjord.
- Vi må få fiskebruk og flere arbeidsplasser.

Folkemøte i Bergsfjord

- Dagens kommunikasjoner svikter for ofte.
- Det må komme en ny veiløsning til Vestre-Loppa.

Høgtun skole (Øksfjord)

- Vi trives best når vi driver med idrett.
- Naturen og havet gjør det fint å bo i Øksfjord.

Folkemøte i Øksfjord

- Vi må satse på nyetableringer og sjørettet virksomhet.
- Vi har behov for idrettshall.

Eldrerådet

- Vi må etablere en frivillighetssentral der vi kan kjøpe/få praktisk hjelp.
- At så mange flytter fra kommunen er en stor trussel for framtidige eldre.

Kommunestyret

- Oppdrettsnæringa bør gi mere tilbake til kommunen før de får ta mer av fjordene i bruk.
- Kommunen bør oppmuntre til privat boligbygging.
- Det må gis tillatelse til bygging av fritidsboliger i hele kommunen.

Reindriften

- Hyttebygging er «inngrep av verste sort».
- Kommunikasjonstilbudet til Vestre-Loppa må ikke svekkes.

© Terje Haugen

av molohavna og rekruttering av kompetent arbeidskraft påpekes som en utfordring fra flere bedrifter. Ellers kan nevnes: Utvide industriarealet i Vassdalen mot Finnes, utvide flytekaia i Vassdalen + el. og vann, bedre fraktemulighetene av gods til Vestre-Loppa, regulering av havnene, gjestehavn i Øksfjord, kvikkleireutfordringene i Øksfjord, ny mat- og godsterminal og flere andre forhold.

Cermaq og Grieg Seafood ønsker begge å utvide aktiviteten i Loppa og vil ha over 40

personer sysselsatt i Loppa i 2015. De er begge opptatt av at sjøarealene blir tilpasset de nye størrelsene på lokalitetene og de ønsker seg nye lokaliteter.

Det har vært gjennomført møter med eksterne aktører som Kystverket, Finnmark Kraft, Vegvesenet og kontakt med Sametinget.

Ca 25% av befolkningen i kommunen har vært direkte involvert i arbeidet med samsfunnsplanen.

Medvirkning – hva mener næringslivet?

- Hele området på nedsiden av veien til Finnes bør avsettes til næringsareal.
- Fellesarealene i Øksfjord bør forskjønnes.
- Det må bli veiforbindelse til Bergsfjord.
- Molohavna må skjermes med ny molo eller ny flytekaia.
- Det er viktig å tilrettelegge sjønære arealer for næringsvirksomhet.
- Oppdrettsnæringa ønsker å benytte lokale leverandører.
- Større lokaliteter krever større sjøarealer.
- For vogntog er takhøyden i tunnelen og bakkene i Øksfjordbotn om vinteren et stort problem.
- Vi trenger båtutsettingsplass i Øksfjord.
- Tilfeldig fortøyning i havnene om vinteren er et stort problem. Dette må havneeier rydde opp i.
- Dårlig skogrydding langs fylkesveiene fører til unødvendig mange reinpåkørsler.
- Godt datanett er viktig for mange næringsdrivende i kommunen.

© Allaposten (Marti Rustad)

5 Glad i Loppa

IDENTITET

Sterk identitet og godt omdømme er to faktorer som påvirker hvor attraktiv kommunen er som bosted, arbeidssted og turismål. Identiteten dreier seg om innbyggernes egen oppfatning av seg selv og bostedet sitt, mens omdømme dreier seg om omverden sitt bilde av kommunen og samfunnet. Det er en sterk sammenheng mellom disse to faktorene, da innbyggerne i kommunen er samfunnets viktigste ambassadører. Stolte Loppaværing er gode ambassadører.

Loppaidentiteten ble styrket under «Stompa»-serien for ca. 50 år siden som gikk på radio, TV og film og uttrykket «Dra på Loppahavet» satte ord på Loppaidentiteten. Til denne identiteten hører et folk som har levd av det havet gir og blitt stolt av å ha utviklet en kompetanse som gjorde at de både kunne arbeide og bo under slike forhold.

Til denne identiteten må dagens unge Loppaværing gi en ny og oppdatert mening. Det er viktig at alle innbyggerne i kommunen blir trygge og stolte av sin identitet.

De senere år har fokuset blitt knyttet til den alpine naturen i Loppa og de mulighetene som ski- og fotturer mellom de høye fjellene og havet åpner for.

Nedgangen i befolkningstallet og fraflyttinga av unge mennesker har gitt identiteten en knekk og det er derfor viktig og gjenreise stoltheten ved å bo i Loppa. Dette blir en stor utfordring dersom folketallet og overføringene fra staten fortsetter å synke. Det understreker viktigheten av en stabilisering av folketallet i kommunen.

BOLYST

Loppa kommune arbeider med bolyst for nye innbyggere. Målet er å styrke, utvikle og bygge opp tjenester som skal gjøre kommunen til det foretrukne arbeids- og bosted for både utenlandsk og norsk kompetanse.

Festivaler og arrangement

På bildet ser vi Marit med den flotte T-skjorta til «Liv i Loppa». Dette er en festival i Bergsfjord og Vestre-Loppa som samler fastboende, feriefolk og andre besøkende i juli måned. «Øksfjorddagan» arrangeres i begynnelsen av august og er en lignende festival for Øksfjordområdet. Begge disse festivalene engasjerer og samler lokalmiljøene og er en vitamininnsprøyting når de arrangeres. Det etterlyses en vinterfestival i kommunen.

Gardirennet er et turrenn på ski som har vært arrangert 26 år på rad med god deltakelse. Øksfjordrevyen er et høydepunkt som er kjent for sin gode kvalitet. I tillegg gjennomfører både Øksfjord Idrettslag og Sanitetsforeninga større arrangement for barn og familier.

Når aldersgruppen 20 – 66 år blir stadig færre blir det en utfordring å gjennomføre større arrangement. Det blir færre ressurspersoner som må dra enda flere lass. Arrangementer som har vært med på å forme loppaidentiteten kan falle bort. Det blir der derfor viktig å slå ring rundt arrangementer som virker samlende på befolkningen og markedsfører kommunen.

Det er ca. 70 personer fra ca. 20 land bosatt i Loppa kommune. Det har vært gjennomført og skal gjennomføres flere integreringstiltak for denne gruppa. Med det lave fødselstallet som er i kommunen, er kommunen helt avhengige av tilflytting. Det er derfor viktig at både norske og utenlandske tilflyttere bor bra og trives i kommunen.

FOLKEHELSE

Folkehelseloven fra 2012 utvidet helsebegrepet til å omfatte alle forhold som påvirker helsa til enkeltmennesket. Folkehelseloven pålegger kommunene og andre å bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse og utjevner sosiale forskjeller.

Vi må ta hensyn til livsstilsendringer i befolkningen og de konsekvenser dette har for både matvaner og mosjon. For å møte disse utfordringene må kommunen, næringslivet, lag og foreninger og enkeltpersoner engasjere seg. Det er viktig å bygge videre på de mange aktørene som i dag organiserer og driver mosjon og trening i kommunen.

Kommunen har fått ansvaret for det forebyggende folkehelsearbeidet som skal gjennomføres på tvers av alle sektorer. Arbeidet er i gang, og det blir viktig å synliggjøre dette i framtidige planer.

Befolkningen i Loppa har dobbel så høy hyp-pighet i forhold til landsgjennomsnittet på Folkehelsebarometret når det gjelder «Røyking blant kvinner» og «Lungekreft- og kols-dødelighet». Det er 75 % flere eldre enn i gjennomsnittskommunen over 80 år. De har 50 % flere «Uføretrygdede mellom 18 – 44 år» og «Overvekt menn».

For de øvrige 29 parameterne er det mindre avvik fra landsgjennomsnittet.

Kommunen har oppnevnt folkehelsekoordinator og barneansvarlig. Det er også opprettet en ruskonsulent-stilling.

Eldrerådet uttrykte stor tilfredshet med «nærhet til friluftsliv og mange muligheter for fysisk aktivitet». Med stor overvekt av eldre er det viktig for kommunen at denne gruppa har gode og varierte tilbud i nærområdet.

Befolkningen vurderer kommunen sitt viktigste tilbud i dag til å være at det er vann i 3 svømmebasseng i kommunen. Kommunen har over tid prioritert utvikling og drift av infrastruktur for å skape fysisk aktivitet som en viktig oppgave. Dette er et godt utgangspunkt for å lykkes i den utvidede rollen som kommunen nå har fått.

Fritidstilbudene i Loppa er knyttet til det frivillige arbeidet som drives i lag og foreninger. Siden det er få kommersielle tilbud er dette arbeidet svært viktig for trivselen og folkehelsa i kommunen. De mange ildsjelene er driverne i dette arbeidet og det er viktig at arbeidet videreføres av nye generasjoner for å bevare denne kvaliteten. Loppa kommune vil stimulere og motivere til fortsatt stor aktivitet i lag og foreninger i kommunen.

Samfunnshus, skoler, gymsaler og svømmebasseng er i dag sentral infrastruktur for aktivitetene til lag og foreninger i kommunen. Det er en rekke oppmerkede turstier som benyttes av både lokalbefolkning og besøkende. Går en inn på kommunen sin hjemmeside og ser på «Visit Loppa» finner en informasjon om 18 merkede turløyper i Øksfjord, Bergs-

Hva mener folk en må gjøre for å forbedre folkehelsen

- *Det er viktig at veiene kan benyttes til turgåing og andre trimformål, spesielt i vinterhalvåret. Det krever sikrere og belyste veier.*
- *Informasjonen om turstier og kvaliteten på disse bør forbedres så flere kan ta disse i bruk.*
- *Det er viktig at de eldre kan klare seg selv lengst mulig. Dette krever bygg med universell utforming der både kommunen og private tilbyr tjenester. Det er også viktig at det etableres møteplasser og turstier i tilknytning til boligområdene.*
- *Det må fokuseres sterkere på kulturtiltak i vinterhalvåret. Lag gjerne en vinterfestival som kan kombinere flere kunstformer og som vil aktivere lokalbefolkningen.*
- *Det bør bygges en idrettshall i kommunen for å forbedre mulighetene for trim og trening. En slik hall vil også gi muligheter til flere vinterarrangement i kommunen.*

fjord og Sandland. I tillegg benyttes de bratteste delene av Loppnaturen som arena for de sprekeste.

Idretten har alltid stått sterkt i kommunen og det er varierte tilbud både innenfor lagidrett og individuelle idretter. Det er nå organiserte og etablerte treningstilbud i kommunen på alle steder med over 10 innbyggere og flest tilbud der det bor mest mennesker. Kulturskolen gir populære tilbud til de unge og Øksfjordrevyen engasjerer både deltakerne og publikum.

Det er utfordrende å opprettholde den høye aktiviteten med den nedgangen som er i befolkningen. Kommunen vil uansett stimulere til gode fritidstilbud for øket bolyst og benytte dette som effektive tiltak for å bedre folkehelsen.

STEDSUTVIKLING

Ca. 2/3 av befolkningen bor i kommunesentret Øksfjord og områdene langs Fv. 882. Resten bor spredt og er avhengige av båt/ferge med ca. 100 i Nuvsvåg-/Tverrfjordområdet og 200 i Vestre-Loppa fordelt på 7 steder med Bergsfjord som største sted.

For Loppa kommune er det viktig å ta hele kommunen i bruk for å kunne utnytte ressursene i kommunen på en best mulig måte. Den store omstillingen fra å være en fiskerikommune til å bli en kommune med et mer variert næringsliv har gått bra i Øksfjord, mens resten av kommunen har slitt. Unntaket er oppdrett og fisketurisme som har tatt småstedene i bruk.

Loppa kommune skal utvikle Øksfjord til å bli godt service- og kommunikasjonssenter for de andre bygdene i kommunen. Kommunen er helt avhengig av å ha Finnmark fylkeskommune med på dette siden de har ansvaret for båtrutene.

Det bør gjennomføres en endring av organiseringen på rådhuset som gjør det enklere for innbyggerne å henvende seg til kommunen.

De maritime næringene og den maritime kulturen skal prege fellesområdene i Øksfjord. Øksfjord skal utvikle seg som et sjørettet senter med gode møteplasser nær sjøkanten. Det er behov for en større møteplass i kaiområdet i Øksfjord der folk fra hele kommunen kan møtes.

Utviklingen av bygdene i kommunen skal skje i samarbeid med de lokale næringsaktørene og/eller utviklingslagene/grendelagene. For kommunen er det viktig å satse på fiskerne, fisketuristbedriftene, oppdretterne, nærbutikkene og andre næringsdrivende, så det er lokale arbeidsplasser tilgjengelig for de som ønsker å bo i bygdene.

Det er periodevis boligmangel i Øksfjord og det kan også bli det i bygdene. Kommunen skal starte bygging av nye boliger i Øksfjord og vil gjøre det samme dersom det oppstår behov for boliger i bygdene. Det må tilrettelegges for privat boligbygging.

Glad i Loppa – Tiltaksområder

Det skal arbeides aktivt for:

- *Bedre lys langs veier som benyttes til turgåing.*
- *Å bygge idrettshall/flerbrukshus for å bedre folkehelse og styrke idrett og kultur.*
- *Å utvikle turløyper langs strandsonen som både formidler kunnskap om kystkulturen og blir et godt mosjonstilbud.*
- *Utvikle tiltak som gjør det enklere for eldre å bo lengre i egen bolig.*
- *Forebyggende helsearbeid og dette skal innarbeides i all kommunal virksomhet.*
- *At folkehelsevurderinger blir en del av all kommunal planlegging.*
- *Å utvikle «Dra på Loppavet» så uttrykket også gir mening til dagens innbyggere.*
- *Å utvikle en servicevennlig kommune for både egen befolkning og folk som flytter til kommunen.*
- *Å utvikle naturlige møteplasser mellom lokalbefolkningen og tilflytterne.*
- *Å ha tilgjengelige boliger for tilflytterne til kommunen.*

© Kjell Olsen

6 Driftig i Loppa

NÆRINGS LIV OG NÆRINGSUTVIKLING

Loppa kommune var omstillingskommune i perioden 2007–2012. Grunnlaget for omstillingsstatusen var stor nedgang i befolkningen, kraftig reduksjon innenfor fiske og fiskeindustri og mangel på arbeidsplasser i kommunen. I denne perioden ble fokuset rettet mot å skape nye arbeidsplasser i kommunen og hovedfokuset ble rettet mot:

- Oppdrett
- Leverandørindustri til oppdrett
- Fisketurisme

I tillegg ble det fokusert på andre sjørettede aktiviteter med forankring i lokalt eierskap. Disse strategiene skal videreutvikles i kommuneplanperioden.

For å utvikle et mer robust næringsliv er det viktig å skape flere lønnsomme bedrifter med over 15 ansatte. Dette skal skje gjennom nyskaping i eksisterende bedrifter samtidig

som en slår ring rundt etablerte og mindre bedrifter med gode ideer.

Det skal skapes nye arbeidsplasser i Loppa kommune i denne planperioden. Tilgangen på arbeidsplasser skal brukes som viktigste virkemiddel for å rekruttere nye innbyggere til kommunen.

Oppdrett

Av større sjøarealer er Øksfjorden tatt i bruk av Grieg Seafood og Langfjorden av Cermaq. Frakfjorden er eneste store sjøareal som fortsatt er disponibelt. Kommunen har kun indirekte inntekter på bruken av sjøarealene mens staten tar betalingen for konsesjonene. Loppa kommune vil fortsatt arbeide for at det blir innført en produksjonsavgift eller annen skatt som kan gi kommunen direkteinntekter fra oppdrettsaktiviteten. Og det vil ikke bli tilrettelagt nye oppdrettslokaliteter i kommunen før dette er avklart.

Oppdrettsnæringa sysselsetter i dag 40 – 50 personer. Utfordringen for kommunen er å få

Fiskerinæringa

Fiskerinæringa har vært grunnlaget for bosettinga i Loppa gjennom alle tider. Nedgangen i antall fiskere startet på 1960-tallet og har fortsatt fram til i dag. Siden 1990 har antallet heltidsfiskere blitt redusert med 76 % og ingen andre aktiviteter har klart å kompensere for denne reduksjonen.

Antall fiskere i Loppa kommune

I 2014 var det 38 heltidsfiskere og 13 deltidsfiskere i kommunen og ingen steder å ta imot fisk. Mens Loppafisikerne leverte 5 632 tonn fisk til fiskebruk i kommunen i 2004 leverte de 8 tonn etter at fiskebruket ble lagt ned. I 2004 leverte fiskeflåten i Loppa 3 787 tonn til fiskebruk i andre kommuner mens de i 2014 leverte 10 313 tonn.

For eksisterende fiskere som ønsker å kjøpe fartøy er det finansieringsløsninger som fungerer godt. Det er mange år siden det har vært unge fiskere som vil satse på fiskeriyrket så alderen på de aktive fiskerne blir stadig høyere.

Mangelen på fiskemottak gjør det svært vanskelig å snu denne utviklinga selv om lønnsomheten i næringa er god. Nylig oppstart av et fiskemottak og planer om enda et mottak, kan endre denne situasjonen.

Loppa kommune har likevel valgt å ikke gå inn på eiersiden i fiskemottak eller delta i finansiering av bygninger og produksjonsutstyr. Kommunen kan bidra med etablering av nødvendige infrastrukturtiltak. Kommunen vil også kunne bidra med hjelp i forhold til finansiering og drift. For kommunen er det viktig å få et lønnsomt fiskemottak over tid og da må fiskemottaket forholde seg til regionale finansieringsløsninger.

de som arbeider på oppdrettsanleggene til å bo i kommunen. Kommunen vil arbeide videre med dette og målet er å redusere innpendlingen til et minimum.

Avgrensningen på bruken av sjøarealene skal gjennomføres under arealdelen. Oppdretterne ønsker seg større lokaliteter for å samle mere fisk der forutsetningene for vekst er størst. Kommunen vil knytte disse vurderingene opp mot en framtidig produksjonsavgift. Loppa kommune aksepterer ikke at kommuner som har tilrettelagt for den store veksten i oppdrettsnæringa ikke skal få noen direkte inntekter igjen for det mens kommuner som nå tillater oppdrett skal få over 10 mill. pr. konsesjon. Oppdrettsnæringa må ta sin del av kostnadene for at kystkommunene skal kunne opprettholde en desentralisert struktur som kommer næringa til gode. Ønsker staten vekst i næringa må de tilrettelegge for det.

Kommunen ønsker å være med på å utvikle en bærekraftig oppdrettsnæring og håper å kunne samarbeide videre med de lokale oppdrettsselskapene.

Leverandørindustri til oppdrett

Leverandørindustrien til oppdrett er blitt viktig for kommunen. Polarfeed produserer laksefôr og Frydenbø Øksfjord Slipp og Mek med sine 2 verkstedhaller kan vedlikeholde de største fôrflåtene og også tilby andre mekaniske tjenester til næringa. Flere andre bedrifter er også leverandører til oppdrettsnæringa. Det arbeides også med etablering av lakseslakteri i Øksfjord og settefiskanlegg i Nuvsvåg.

Siden oppdrettsnæringa er blitt et stort nærmarked er det viktig å fortsette denne satsingen i planperioden. Dette skal skje ved

vekst i eksisterende bedrifter og satsing mot etableringer som rensefisk, brønnbåt, notbehandling, ankerhåndtering mm.

Fiske og fiskemottak

Fiskeriyrket har vært gjennom en utvikling med større fartøy, bruk av teknologi og god lønnsomhet i næringa. Loppa kommune har ikke vært med i denne utviklinga og antallet fiskere har blitt redusert fra 1960 og utover og har hatt samme kurve som befolkningsutviklinga i kommunen.

Selv med gode fiskerihavner og fiskeriserviceanlegg på flere steder har en ikke maktet å snu denne utviklinga. Nærhet til fiskefelt og fastlandsforbindelse har ikke så langt vært tilstrekkelig for å skape en ny giv i næringa.

Fiskeindustrien/fiskebrukene har hatt vanskelige tider over mange år med skiftende eierskap og periodevis stenging som resultat. Dette har også bidratt til en uforutsigbar situasjon for fiskerne og bidratt til å akselerere den negative utviklingen.

Dersom utviklinga skal endres må det etableres helårige fiskemottak i kommunen. Kun stabile kommersielle aktører kan bedre motkassituasjonen i kommunen. God lønnsomhet i næringa bør gjøre det enklere å rekruttere unge fiskere. Det må en holdningsendring til for at fiskeriyrket igjen skal bli attraktivt. Loppa kommune er avhengige av tilførsel av aktører utenfra for å snu utviklinga. Loppa kommune ønsker å støtte aktører som kan bidra til vekst i fiskerinæringa.

Fisketurisme

Fisketurismen i Loppa har hatt en eventyrlig utvikling fra sin spede begynnelse rett etter tusenårsskiftet og fram til i dag da Loppaopp-

Fiskeoppdrett

I dag er det 65 konsesjoner i drift i Vest-Finnmark. I 2016 vil det være 75 konsesjoner i drift der 20 av dem vil være grønne konsesjoner.

Produksjonsvolumet i 2014 var 74 100 tonn. Det gir en gjennomsnittlig produksjon pr. konsesjon på 1 140 tonn. Oppdretterne står fritt når de skal velge hvor i fylket produksjonen skal foregå. De må produsere i godkjente lokaliteter (tilrettelegges av kommunene) og kan velge å bruke de beste lokalitetene. Det betyr at produksjonen kan flyttes mellom godkjente lokaliteter i ulike kommuner og at antallet konsesjoner som er i bruk i en kommune kan endre seg over tid.

I Loppa kommune har Grieg Seafood Finnmark AS 7 lokaliteter i Øksfjorden der de ønsker å benytte 5 av dem videre. Selskapet har 24 konsesjoner i bruk i Vest-Finnmark og har fått tildelt 4 grønne konsesjoner. Cermaq Norway AS har 4 lokaliteter i Vestre-Loppa som de fortsatt ønsker å benytte. Selskapet har 27 konsesjoner og har fått tildelt 1 grønn konsesjon. I tillegg ønsker begge selskapene seg nye lokaliteter.

I dag er det en tillatt produksjon på 2 lokaliteter i Øksfjorden og 3 i Vestre-Loppa på ca. 3 600 tonn, mens de øvrige er på 2 700 tonn. I Finnmark er de største lokalitetene på 6 000 tonn. En utvidelse av størrelsen av lokaliteten krever som regel en utvidelse av sjøarealet for lokaliteten. Dette er likevel en ønsket utvikling såfremt en ikke overskrider grensen for en bærekraftig produksjon.

Det er en nasjonal målsetting om 3 % årlig vekst i oppdrettsnæringa. For å nå dette målet må Troms og Finnmark ha en årlig vekst på 5 %.

Loppa kommune har satt krav til en årlig produksjonsavgift eller lignende for å tildele nye arealer til oppdrett. Oppdrett binder opp store sjøarealer og begrenser allmenhetens adgang til bruk av sjøen. Det begrenser også fiskere, fisketuristbedrifter og andre næringsutøvere sin bruk av sjøen. Kommunen jobber sammen med andre oppdrettskommuner for å få innført en slik nasjonal avgift.

Loppa kommune har tilrettelagt arealer for oppdrettsnæringa siden den etablerte seg i Finnmark. Kommunen ønsker fortsatt å tilrettelegge for næringa, men aksepterer ikke at pionerkommunene skal bli økonomiske tapere i forhold til nye kommuner som får betalt for å tilrettelegge nye lokaliteter.

Kommunen ønsker å arbeide langsiktig for en bærekraftig næring som gir mange spennende arbeidsplasser i distriktene i årene som kommer.

levelser, Arctic Nuvsvåg, Øksfjord Sjøfiske, Sandland Brygge og Loppa Havfiske har over 16 000 overnattinger i året. Bedriftene som ligger spredt i kommunen bidrar til opprettholdelse av distriktsbutikker og salg av drivstoff, båtruter og bussruter i en kommune der infrastruktur og privat service er under press.

Utviklingen av fisketurismen har gått mot stadig lengre sesong og høyere belegg på gode destinasjoner. I Loppa har de fleste bedriftene tilgang til både smule farvann i en fjord og havfiske. Dette gir få dager med landligge og varierte fiskemuligheter. Det er viktig at bedriftene følger med i utviklingstrendene og tilpasser seg disse. Det er viktig at volumet på næringa er tilpasset bruken av sjøen og at det er samarbeid mellom fisketurisme, oppdrett, yrkesfiskere og annet fritidsfiske.

Samferdsel

Under «Nåsituasjonen» er samferdsel beskrevet som en flaskehals for å kunne ta hele kommunen i bruk. Ferje og hurtigbåttransporten til Vestre-Loppa har over tid avdekket så mange svakheter at både næringsliv og fastboende i denne delen av kommunen fortjener veiutløsning. Veiutløsning var med i «Generalplanen for Loppa kommune» fra 1976, så det er på tide å komme videre.

Annet

All sjørettet næringsutvikling skal være satsingsområde for Loppa kommune. Skyssbåt-næringa har lange tradisjoner og kompetansen på rederidrift bør kunne utvikles videre.

KOMPETANSE

Loppa kommune ligger under gjennomsnittet når det gjelder personer med høyere utdanning. Dette skyldes at fiske og fiskeindustri

var viktigste næringer tidligere og at realkompetanse fra fiske var den mest etterspurte kompetansen.

Nå har dette endret seg og de nye næringene har et langt mer variert behov for spesialisert kompetanse. Dette medfører at bedriftene på kort sikt må rekruttere nøkkelpersonell utenfor kommunen. Det er også viktig å informere om de behov og muligheter som ligger i et næringsliv i endring.

Grunnskole

Kommunebarometret til KS har over mange år kåret grunnskolen i Loppa kommune som den beste i Finnmark og høyt oppe på landsbasis. Utfordringen framover er en svært stor reduksjon i elevtallet i grunnskolen og stadig høyere enhetskostnader pr. elev. Antallet grunnskoler ble redusert fra 4 til 3 i 2012 og det må gjennomføres ytterligere tiltak for å redusere kostnadene i grunnskolen. Det blir en utfordring å opprettholde den gode kvaliteten samtidig som dette skal gjennomføres.

Videregående skole og høyere utdanning

Ungdommene fra Loppa, har med unntak av noen år med fjernundervisning på 1. år i videregående skole, alltid måtte reise bort for å gå på skole etter fullført grunnskole. Dette er en utfordring for både foreldre og ungdommene og har ført til at flere flytter når barna begynner på videregående skole. Det er viktig at det bygges flere elevboliger for å bedre forutsetningene for borteboende elever. Mangel på lærlingeplasser har ført til at elevene sliter med å få gjennomført yrkesfag på videregående skole. Det er behov for fagarbeidere innenfor akvakultur og maritime fag, men det er få elever fra Loppa som søker seg dit.

Tradisjonelt har mange fra Loppa kommune

Leverandører til oppdrettsnæringa

Med en omsetning hos oppdretterne i Vest-Finnmark på nesten 2,5 milliard i 2014 ble det kjøpt varer og tjenester for ca. 1,7 milliard. Dette er et spennende nærmarked som næringslivet i Loppa og kommunen vil videreføre satsingen på.

I dag har kommunen forfabrikk, en større slipp/mekanisk verksted og en mindre slipp som leverer tjenester til oppdrettsnæringa. I tillegg er næringa viktig for nærbutikkene, drivstoffutalgene, kommunikasjonene i kommunen og gode støttespillere til lag og foreninger. Kommunen har bygd ut et industriområde med flytebrygge i Vassdalen og har tilrettelagt et industriområde i Nuvsvåg. Kommunen vil spille en aktiv rolle for å fylle disse områdene med aktivitet og vil tilrettelegge for ytterligere utvikling ved behov.

Eksisterende leverandørbedrifter har mulighet til å utvikle seg i kommunen samtidig som leverandørvirksomheten kan utvides med settefiskanlegg, notbøteri, brønnbåtdrift og annen virksomhet.

med høyere utdanning søkt seg arbeid i kommunen etter fullført utdanning. Det kan se ut som om dette har endret seg og at færre med høyere utdanning ønsker seg tilbake til kommunen.

Bedriftsintern opplæring

Det har vært gjennomført store bedriftsinterne opplæringsprogram i flere bedrifter i Loppa. Det er viktig at dette fortsetter for å tilpasse bedriftene til vekst og nye markeder. Kommunen må være i god dialog med bedriftene og være en pådriver for å få dette til.

SAMFUNNSSIKKERHET

Loppa kommune er en fjellkommune som ligger utsatt til ut mot havet og med Øksfjordtunnelen som flaskehals på veien mot E6. Dette gir store utfordringer når kommunen skal planlegge sikkerheten for befolkningen og ta hensyn til både farer fra naturen og andre farer som kan true lokalsamfunnet. Med spredt befolkning er det også en utfordring å holde befolkningen informert når ulykker inntreffer. Som ledd i kommuneplanarbeidet er det blitt gjennomført en risikovurdering av skredfare i befolkede områder i kommunen (NGU 2012) og en risikovurdering av kvikkleireforekomstene i Øksfjord (NGU 2014). Konklusjonen etter undersøkelsene er at det gjennomføres skredsikring i Øksfjord og ytterligere undersøkelser i de mest utsatte områdene for kvikkleire dersom det skal bygges i disse områdene.

Miljø og klima vil endre seg i framtida og det vil bli ekstremvær oftere enn før. Med mer ekstremvær vil økinga av vind, nedbør, bølgehøyde, stormflo, kvikkleire og skred gi kommunen nye utfordringer. På lang sikt vil dette føre til en havnivåstigning på ca. 15 cm i 2050 og ca. 70 cm i 2100. Dette får konsekvenser for all bygging nær havet.

Kommunen er også sårbar i tilfelle brann og skader på vann og avløp. Det er viktig å sikre drikkevannskildene og deres nedbørsfelt. Det må etableres gode rutiner for utskifting av ledningsnett for vann og avløp.

Ved uhell i Øksfjordtunnelen er Loppa kommune avhengig av hjelp fra nabokommunene for å redde liv og redusere skadeomfang.

Loppa kommune har vedtatt en plan for samfunnssikkerhet og beredskap som oppfyller kravene til kommunal beredskap. ROS-analysen vil gi et overordnet bilde av trusler mot samfunnssikkerheten. Den overordnede beredskapsplanen må samordnes med de øvrige beredskapsplanene i kommunen.

Kommunen må etablere rutiner og prosesser som både kan løse de utfordringer som måtte oppstå, evaluere hendelsene og forbedre framtidige rutiner. For å sikre at beredskapsplanen fungerer må de som er tiltenkt en rolle i krisehåndteringen både ha nødvendig opplæring og bli involvert i planarbeidet.

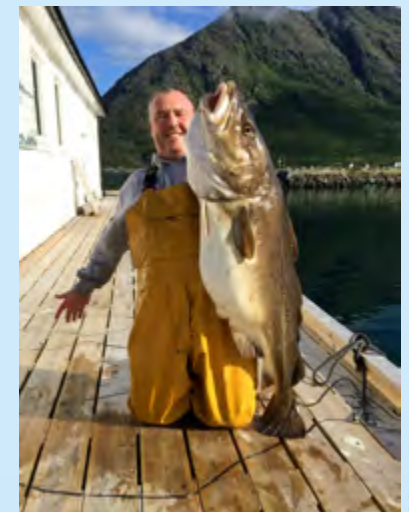
Fisketurisme

Med sine grenser mot Lopphavet i vest og Sørøysundet i nord har kommunen et godt utgangspunkt for havfiske. Når det alpine landskapet mot sør og øst gjennomskjæres av fjorder ligger mulighetene godt til rette for fiske i fjordene de dagene været ikke tillater havfiske.

I løpet av ca. 5 år økte antall overnattinger knyttet til fisketurisme fra ca. 3 000 overnattningsdøgn til ca. 16 000 overnattningsdøgn. I samme periode ble antall senger 3-doblet og sesongen utvidet fra 3 til over 5 måneder. Loppa kommune har i dag 4 lønnsomme reiselivsbedrifter.

Utviklinga i dette markedet styres av hvor godt fisket er, kvaliteten på båtene, overnattingen og vertskapet. Informasjonen om de ulike bedriftene finner en på internett og i de mange fiskemagasinene som gis ut i Europa. Næringa har vært gjennom en vekstfase der de fleste fisketuristbedriftene har hatt mange besøkende og fått testet sine produkter i markedet.

Selv om det fortsatt kan være marked for å øke kapasiteten er det viktig at bedriftene jobber med å øke kvaliteten på sine produkter. Dette vil gi muligheten til å øke prisen og lønnsomheten i den enkelte bedrift. Loppa kommune vil støtte kompetansehevende tiltak i den enkelte bedrift og verdsetter næringa for betydningen den har for de minste stedene i kommunen. Næringa bidrar også til å opprettholde båttrutene og kommunal infrastruktur.

Driftig i Loppa – Tiltaksområder

Det skal arbeides aktivt for:

- *At kommunen får en økonomisk kompensasjon for de begrensninger og ulemper som oppdrettsnæringa påfører kommunen.*
- *At det utvikles en bærekraftig oppdrettsnæring.*
- *Utvikling av leverandørindustri til oppdrettsnæringa.*
- *Å øke kompetanse og kvaliteten på bedriftene som arbeider med fisketurisme.*
- *Å få etablert fiskebruk i kommunen.*
- *Å informere ungdom om utviklingen og kompetansebehovet i næringslivet i kommunen.*
- *Å få etablert flere lærlingeplasser i kommunen.*
- *At flaskehalsene på fylkesveien til E6 forsvinner.*
- *Å få veitløsning til Vestre-Loppa.*
- *At arbeidet med beredskap får tilstrekkelig prioritet.*
- *At det utvikles en informasjonsstrategi som kan benyttes når det oppstår uforutsette hendelser.*

7 Loppa på verdenskartet

OMDØMME

Omdømmet til Loppa har blitt svekket av kommentarer knyttet til den store reduksjonen i befolkningen. Det er viktig at omdømmet gjenreises og at de positive ting som skjer i kommunen får tilstrekkelig oppmerksomhet.

Det betyr at omdømmebygginga bør knyttes opp mot forhold der kommunen er spesiell og blant de beste i Finnmark:

- Beste kommune i Finnmark på kommunale tjenester.
- Et trygt og godt oppvekstmiljø for barn.
- Arbeidsplasser med krav til variert kompetanse.
- Toppturer sommer og vinter.
- Variert natur med mange muligheter.

Et godt omdømme styrker kommunen sin rolle som arbeidsgiver, tjenesteyter og samfunnsutvikler. Det er også et godt utgangspunkt for rekruttering og næringsutvikling.

FOR DEN EKSTREME

For den som ønsker å oppleve det ekstreme i en lang eller kort periode av sitt liv eller for en uke eller en dag, er det mange muligheter i Loppa og det er mange som har oppdaget dem.

Filmingen av Aksel Lund Svindal i Loppafjellene har markedsført toppturer i Loppa på en god måte. Den fine snøen på ettervinteren har også ført til at lokalbefolkningen også driver med toppturer og organiserte grupper kommer til Loppa i samme ærend. Øksfjordjøkelen med sine fjelltopper innbyr både til toppturer, brevandring og isklatrung.

© Terje Haugen

Loppa øy er et eksempel på et sted med 2 – 4 innbyggere om vinteren og en mangedobling av innbyggertallet om sommeren, og slike steder finnes det flere av i kommunen. Her finner du den eldste bosetningen i kommunen og du er tett på naturen. Her er årlige fotokurs med naturen og fuglelivet som motiv om sommeren og nordlyset om vinteren. Øya er også et godt utgangspunkt for havfiske, dykking og fuglekikking.

TRYGGHET FOR BARN

Flertallet blant befolkningen vokser i dag opp i byer og kjenner ikke verdigrunlaget som gjør at folk velger å bosette seg i distriktene. Loppa kommune er helt avhengig av innflytting for å lykkes med samfunnsplanen og øn-

sker å fortelle så mange som mulig at oppvekstmiljøet og tryggheten for barna ikke er noe tilflyttere skal bekymre seg for, men se på som en ressurs.

Alle elevene på ungdomstrinnet i grunnskolen har deltatt i dette planarbeidet og de uttrykte at det var trygt og sikkert å bo i Loppa kommune.

Når kommunen i tillegg kan dokumentere at alle ungene får barnehageplass og at grunnskolen er den beste i Finnmark, bør frykten for å ta sjansen på å flytte til Loppa kommune bli redusert. I tillegg er det trygge nærmiljø med varierte aktivitetstilbud.

Loppa på verdenskartet – Tiltaksområder

Det skal arbeides aktivt for:

- Å utvikle en troverdig omdømmeprofil som kan benyttes av kommunen, næringslivet og andre.
- At trygghet for barn og unge skal være del av informasjon om Loppa kommune.
- Å opprettholde kvaliteten på tjenestene til barn og unge.

© Bodipunn Hansen

8 Føringer for arealdelen

Under arbeidet med samfunnsplanen har det kommet en rekke innspill på arealbehov. I denne delen av samfunnsplanen vil vi oppsummere disse føringene.

8.1 Sjø- og kystsonen

Oppdrett

Oppdretterne ønsker en utvidelse av sjøarealene på de lokalitetene som de ønsker å drifte. Grunnen for deres ønske er at det er nasjonal politikk på at mye av veksten i næringa skal gjennomføres ved utvidelse av produksjonsvolumet i eksisterende lokaliteter. Fylkesmannen har utvidet produksjonsvolumet på flere lokaliteter i Loppa.

Det er flere som ønsker å starte med oppdrett i Frakfjorden. Arbeidsgruppa for sjø- og kystsonen i Vestre-Loppa ønsket at fjorden kun skal benyttes til fiske mens den andre gruppa ønsket å ta hele kommunen i bruk til oppdrett. Oppdretterne ønsker også å ta i bruk nye lokaliteter i eksisterende oppdrettsområder. Arbeidsgruppa for sjø- og kystsonen i Øksfjorden ønsker ikke lokaliteter utenfor Langstranda og Klubbnesvika da disse områdene benyttes til fritidsformål. Fra fiskerne påpekes det at Langstranda er gyteområde for torsk og de ikke ønsker oppdrett utenfor Lyngstein/Storelva da dette er en god fiskeplass.

Loppa kommune vil ikke avsette flere arealer til oppdrett før det er etablert et avgiftsregime som gir kommunen direkteinntekter for eksis-

terende lakseproduksjon i kommunen. Kommunen og oppdretterne har felles interesse av at den desentraliserte kommunestrukturen videreføres og at hele kommunen tas i bruk. Kommunen vil ha en avgift fra oppdrettsnæringen for å finansiere dette.

Andre innspill fra de 2 arbeidsgruppene for sjø- og kystsonen:

- Havnene må gjøres mer effektive.
- Det må reguleres områder for dumping av mudder fra Øksfjord, Bergsfjord, Sandland og Loppa øy.
- En gruppe støttet Sametinget sin oppfordring om forbud mot oppdrett av torsk mens den andre gruppa ønsket å ikke stenge denne muligheten.
- Nuvsfjorden må knyttes til ev. smoltproduksjon i Nuvsvåg.
- Gjennomføring av bølgedempende tiltak i molohavna i Øksfjord.
- Avsett sjøarealet som Hermes i dag benytter til lagring av fiskeredskaper, til formålet.
- Unngå samlokalisering mellom oppdrett og fritidsbebyggelse.

Andre sjørettede innspill

- Etablere småbåthavn i Øksfjordbotn (uproblematisk for fiske og oppdrett).
- Utvide Vassdalen Industriområde til også å gjelde Finnes (det som er på sjøsiden av veien).
- Reduser antall låssettingsplasser.
- Lokaliteter til oppdrett som ikke er i bruk eller ikke ønskes tatt i bruk, fjernes.
- Det må reguleres tilstrekkelig med arealer til havneformål for å sikre framtidige behov.

Innvandring

Loppa kommune har en svært skjev fordeling i befolkningen med mange eldre og få unge. Prognosen på befolkningsutviklinga forteller oss at denne utviklinga vil forsterke seg ytterligere i tida framover. Det betyr at kommunen må ha tilflytting dersom fødselstallene skal øke og dagens elevtall i skolen skal opprettholdes.

Innvandrerne er en viktig målgruppe for å øke tilflyttingen. De er ofte unge mennesker som etablerer familier og får barn. Det er viktig at det både tilrettelegges for innvandring og at det tilrettelegges for at innvandrerne integreres i loppasamfunnet. Dette kan bidra til å løse mangelen på arbeidskraft både innenfor offentlig- og privat sektor i kommunen.

I 2010 var det 44 innvandrere fra 10 land i kommunen. I 2014 hadde antallet øket til 97 personer fra 15 land. I perioden 2010 – 2014 har kommunen har innbyggere fra 22 land.

Loppa kommune vil bli enda flinkere på integrering av innvandrere.

8.2 Landarealene

Det er kommet mange innspill på arealutfordringer. Med rapportene på kvikkleire og skred har kommunen fått bedre oversikt over arealer som kan bygges ut. Når skredsikringa er fullført i 2015 blir det viktig å få justert faresonkartene (dette gjelder spesielt Øksfjord).

Boligbygging

Det bør settes av arealer for boligbygging på både kort og lang sikt på de steder der det forventes økt aktivitet/ønske om å bygge boliger. Loppa kommune skal gjennomføre en boligpolitikk som både gir flere boliger og får de private inn som aktører i boligmarkedet.

Andre arealinnspill

- Utvide Vassdalen Industriområde mot Finnes. Sett av arealene på sjøsiden av fylkesveien til næringsareal.
- Vurdere mulighetene til etablering av mindre næringsareal andre steder i Øksfjord.
- Sett av areal til hjellplass i Bergsfjord.
- Sett av areal til gravplass i Bergsfjord.
- Omregulering av boligområder til fritidsbebyggelse.
- Reguler nye områder til fritidsbebyggelse.
- Reguler områder for uttak av stein og grus nær Øksfjord, Nuvsvåg, Bergsfjord og Sandland/Sør-Tverrfjord.
- Sikre friluftsområder i hele kommunen.
- Sikre flere kulturminner.

LOPPA KOMMUNE